

SPIS TREŚCI

O TYM PRZEWODNIKU	11
Wstęp do wydania ósmego	11
Jak korzystać z przewodnika	12
Mapy	13
Uwagi do słownika miejscowości	14
Uwagi do opisów szlaków	15
DLACZEGO W BIESZCZADY	16
O BIESZCZADACH OGÓLNIE	21
Co to takiego – Bieszczady? Środowisko geograficzne	21
Hydrografia	23
Budowa geologiczna i morfologia	24
Surowce	28
Klimat	29
Roślinność	30
Fauna	32
Ochrona przyrody	33
Dziki pola socjalizmu. Zagadnienia społeczne i gospodarcze	33
Ludność	34
Gospodarka	35
Drogi	37
Długie, nieciekawe dzieje. Zarys historii	38
Bieszczadzka prehistoria	38
Pod władzą ruskich książąt i polskich królów	39
Dziewiętnastowieczne przemiany	40
Spór o duszę Rusina	42
W wirze wojen światowych	43
Bieszczady ponownie zdobywane	44
Nowa epoka	45
BIESZCZADZKIE TEMATY	47
Na surowym korzeniu. Historia zasiedlenia Bieszczadów (X–XVIII w.)	47
Najkrwawsza karta dziejów. Pierwsza wojna światowa w Bieszczadach	51
Bratobójcze potyczki. Bieszczadzkie epizody wojny polsko-ukraińskiej 1918–19	55
Między starym a nowym. Wieś bieszczadzka w międzywojniu	59
Odblask odległych łun. Walki z Ukraińską Powstańczą Armią	63
Bieszczady – fenomen społeczny. Z dziejów powojennego osadnictwa	69
Dzieje słupów i słupków. Granice państwowe w Bieszczadach	74
Nazwy opowiadają o przeszłości. Bieszczadzka toponomastyka	78
Świat Łemków i Bojków. Zarys etnografii Bieszczadów	84

8 SPIS TREŚCI

Pod kopułami cerkwi. Kościół prawosławny i greckokatolicki w Bieszczadach	89
Czas zaklęty w drewnie. Bieszczadzkie cerkwie	95
Śladami sławnych piór. Pisarze polscy w Bieszczadach	100
Bieszczadzkie ścieżki Aleksandra Fredry	100
Śladami Wincentego Pola	101
Nieznany „Jaśko z Beskidu”	104
Twórca „Biblioteki Polskiej”	105
Bard szlachty sanockiej	106
Gdy wycinają las. Gospodarka leśna w Bieszczadach	108
Jedzie bieszczadzka ciuchcia. Kolejki leśne w Bieszczadach	112
Wsie na dnie jeziora. O bieszczadzkich zbiornikach wodnych	119
Ekohistoria. Z dziejów bieszczadzkiej przyrody	123
Nie zdeptać polonin. Przyroda Bieszczadów i jej ochrona	128
Czy poniosą wilka? Zwierzęta Bieszczadów	135
Leśne, florystyczne, torfowiskowe... Rezerваты przyrody w Bieszczadach	141
Z siekierą w herbie. Z dziejów turystyki w Bieszczadach	145
WYSOKI DZIAŁ	151
Osuwisko Zweżło	153
A1. Osiem godzin karpackiej puszczy. Komańcza – Chryszczata – Wolosań – Cisna	155
A2. Przez łąki nad Turzańskiem. Rzepedź – Turzańsk – Sulita – Chryszczata	158
A3. Kamienie wśród lasu. Bystre – dolina Rabego – Chryszczata	159
A4. Po śladach dwóch wojen. Wola Michowa – Kraglica – Jaworne	161
PASMO GRANICZNE (CZĘŚĆ ZACHODNIA)	163
B1. Rzut oka do sąsiadów. Łupków – Wysoki Groń – Balnica – Solinka	165
B1a. Przez Balnicę	166
B2. „Węgierską” granicą. Solinka – Czerenin – Stryb – Rostoki Górne	167
B3. W niedźwiedzim mateczniku. Żubracze – Hyrlata – Rosocha – Rostoki Górne	168
MASYWY ŁOPIENNIKA I FALOWEJ	170
C1. Śladem Wincentego Pola. Baligród – Durna – Łopiennik – Dołżyca	172
Inne trasy na grzbiet Łopiennika	174
C1a. Przez Woronikówkę na Berdo	174
C1b. Zejście do Jabłonek przez Łopieninę	174
C2. Pielgrzymią ścieżką. Stężnica – Radziejowa – Tyskowa – Łopienka – Dołżyca	175
C3. Przez chaszcze Korbani. Bukowiec – Korbania – przeł. Hycza	177
C4. Dołżyca – Falowa – Jaworzec	179
PASMO GRANICZNE (CZĘŚĆ WSCHODNIA)	180
D1. Gdzie już nie pasą się owce... Rostoki Górne – Okrąglik – Rabia Skala – Wetlina	182
D2. Poloniny mniej znane. Cisna – Jasło – Fereczata – Smerek	184
D2a. Przełęcz Przysłup – Jasło	186

D3. Dla prawdziwych mężczyzn. Wetlina – Rabia Skala – Wielka Rawka – Ustrzyki Górne	187
D4. Łatwo, przyjemnie i z widokami. Wetlina – Dział – Mała Rawka – Przełęcz Wyżniańska	189
POŁONINA WETLIŃSKA	191
Pasterstwo na Połoninie Wetlińskiej	193
Sine Wiry	194
E1. Tam gdzie szalas na połoninie. Smerek – Połonina Wetlińska – Berehy Górne	195
Inne trasy na Połoninę Wetlińską	199
E2a. Ze Starego Siola na Przełęcz Orłowicza	199
E2b. Zejście do Suchych Rzek	199
E2c. Z kempingu BPN do Tawerny	199
E2d. Z Przełęczy Wyżnej	200
E3. Pomiędzy Sanem a Wetlinką. Terka – Połoma – Bukowina – Przełęcz Orłowicza	200
E4. Dzikie pola Bieszczadów. Terka – Tworyłne – Krywe – Zatwarnica ...	202
E5. Do zbójckich stajni. Zatwarnica – Dwernik-Kamień – Nasiczne	205
POŁONINA CARYŃSKA	207
Jaskinie koło Nasicznego	209
F1. Połonina w stanie czystym. Berehy Górne – Połonina Caryńska – Ustrzyki Górne	210
F2. Nostalgiczne krajobrazy. Bereżki – przełęcz Przysłup – Caryńskie – Nasiczne	210
F3. Magury i połoniny. Dwernik – Magura Stuposiańska – Przysłup – Połonina Caryńska – Przełęcz Wyżniańska	211
MASYW TARNICY I BIESZCZADZKI WOREK	214
Ścieżki dydaktyczne	217
Tarnica	218
G1. Kwintesencja Bieszczadów. Ustrzyki Górne – Szeroki Wierch – Halicz – Przełęcz Bukowska – Wołosate	219
G2. Skalistą granią. Ustrzyki Górne – Wołosate – Bukowe Berdo – Pszczeliny	222
G3. Pielgrzymka do Grobu Hrabiny. Muczne – Tarnawa – Bukowiec – Beniowa – Sianki	224
WSCHODNIE PRZEDGÓRZE BIESZCZADZKIE	227
Otryt	229
Żuków	230
H1. Pustkowiec nad Soliną. Ustrzyki Dolne – Równia – Żuków – Stożek – Polana	231
H1a. Przez dolinę Paniszczówki	232
H2. Błądzenie po Otrycie. Polana – Hulskie – Otryt Górny – Dwernik ...	232
H3. Do groty w Rosolinie. Polana – Rosolin – Czarna Dolna	234

OKOLICE BIESZCZADZKICH JEZIOR	235
Jezioro Solińskie	238
Jezioro Myczkowskie	239
J1. Bieszczadzkie kontrasty. Lesko – Czulnia – Zwierzyń – Myczków – Polańczyk	240
J1a. Przez Berdo do Soliny	243
J2. Wzgórza nad jeziorem. Myczków – Wołkowyja – Bukowiec – Terka . . .	244
SŁOWNIK MIEJSCOWOŚCI	245
INFORMACJE PRAKTYCZNE	386
Telefony	386
Bieszczady w Internecie	386
Dojazd w Bieszczady	387
Pociągiem	387
Autobusem	387
Własnym samochodem	389
Zakwaterowanie i wyżywienie	390
Domy wycieczkowe, hotele i pensjonaty	390
Ośrodki wczasowe	393
Sanatoria i ośrodki sanatoryjno-wczasowe	394
Ośrodki kempingowe	395
Schroniska turystyczne	396
Schroniska młodzieżowe PTSM	398
Gospodarstwa agroturystyczne	399
Studenckie bazy namiotowe	400
Letnie hoteliki harcerskie	400
Kempingi	401
Pola namiotowe	401
Wyżywienie	403
Zdrowie i bezpieczeństwo	404
Pomoc w górach	404
Służba zdrowia	405
Policja	406
Straż Graniczna	406
Zima w Bieszczadach	407
Wyciągi narciarskie	409
Jeździectwo	409
Bieszczadzki Park Narodowy	411
Regulamin dla zwiedzających	411
Kolejka Bieszczadzka	412
INDEKS NAZW GEOGRAFICZNYCH	413